

Cygnus

medlemsblad

för

Östergötlands Astronomiska Sällskap
(ÖAS)

<http://www.astronomi-oas.nu/>

ÖAS tackar alla medlemmar som valt att ange sin e-postadress och därmed får Cygnus digitalt, då det sparar både på miljön och på vårt arbete! Du som medlem anger din e-postadress får dessutom information om aktuella händelser via e-post löpande under året.

I detta Cygnus

Se våra aktiviteter i ÖAS under vårsäsongen.

På höstmötet den 18 oktober höll Anders Ynnerman, professor i vetenskaplig visualisering i Linköping ett föredrag om att visualisera universum. Några intryck därifrån.

Några sevärdheter på stjärnhimlen 2019.

Så till sist vill vi påminna om observatoriet. Använd vårt teleskop Emma. Hon har just fyllt 20 år.

Torsdag 14 mars	kl 18:00	ÖAS årsmöte. Plats: Fysikhuset på Linköpings universitet. Sal: Schrödingers. Mötet börjar med ett föredrag om ” Solen och rymdväder ” av Peter Wintoft, forskare från Svenska Institutet för Rymdfysik (IRF) i Lund. Därefter årsmötesförhandlingar. Väl mött.
Torsdag 21 mars	kl 20.00	Observationskväll vid Landeryds observatorium. Tillfälle att få se lite stjärnor men det kräver att det också blir klart nog. Mötet ställs in vid mulet väder.

Cygnus

medlemsblad

för

Östergötlands Astronomiska Sällskap
(ÖAS)

<http://www.astronomi-oas.nu/>

Höstmötet handlade om att visualisera universum

Den 18 oktober var det höstmöte i ÖAS och inbjuden föredragshållare var Anders Ynnerman, professor i vetenskaplig visualisering i Linköping, verksam vid Visualiseringscentret i Norrköping. Hans föredrag handlade om visualisering av universum. Universitetet har ett samarbete med NASA och man är med att utveckla ett visualiseringsprogram som heter OpenSpace. Hans studenter deltar i utvecklandet, bland annat Alexander Bock som också assisterade vid föredraget. Föredraget bestod av visning av OpenSpace och dess möjligheter att visa universum interaktivt. Man kan direkt koppla upp sig i realtid mot en mängd olika databaser, bland annat alla NASA:s databaser. Man kan göra det på sin egen dator, fast det kräver sin dator och uppkoppling för att fungera väl. Uppkopplingen vid

Vulkankratern på Olympus Mons, som är Mars´ och även solsystemets största vulkan.

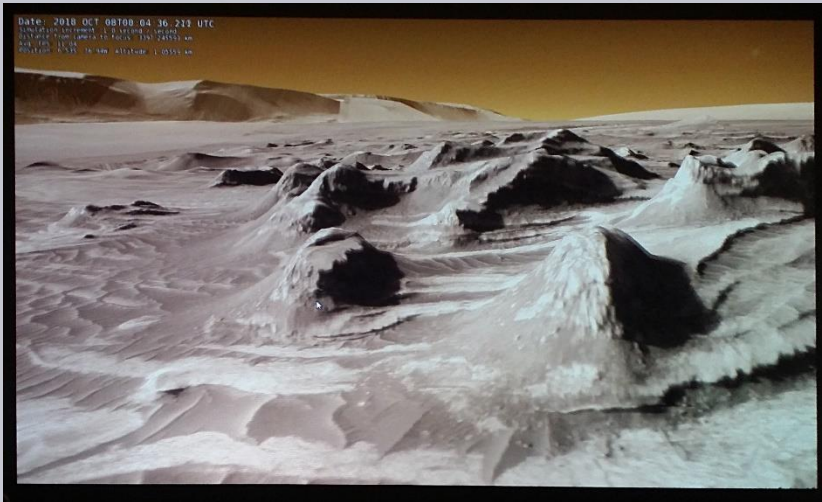
Jorden i realtid

Cygnus

medlemsblad
för
**Östergötlands Astronomiska Sällskap
(ÖAS)**

<http://www.astronomi-oas.nu/>

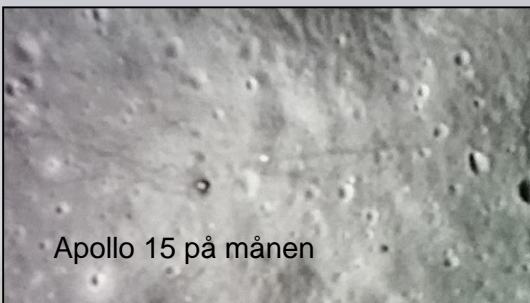

Mars i riktig närbild
med data från MRO

”Marsansiktet”

föredraget var väl inte perfekt. Det märktes när vi kom till att zooma in på planeten Mars. Det fanns ett 20-tal olika presentationssätt av Mars att välja emellan hos NASA och vi valde att titta på högupplöst altimeterdata från sonden Mars Reconnaissance Orbiter (MRO) som kretsar kring Mars. Simuleringen löser upp detaljer på ytan ned till 6 m, på en del ställen ned till 30 cm! Det är stora datamängder, men det gick ändå ganska snabbt.

Apollo 15 på månen

Man kan sammanfattningsvis säga att man fick en god inblick i vad man kan åstadkomma med visualisering. Allt detta kan med fördel ses i 3D i domen på Visualiseringscentret. Man har just uppgraderat projektorerna till ett mer kraftfullt lasersystem, som är det mest avancerade i världen just nu.

Cygnus

medlemsblad

för

Östergötlands Astronomiska Sällskap
(ÖAS)

<http://www.astronomi-oas.nu/>

Några astronomiska händelser på himlen under 2019

Jupiter i sommar

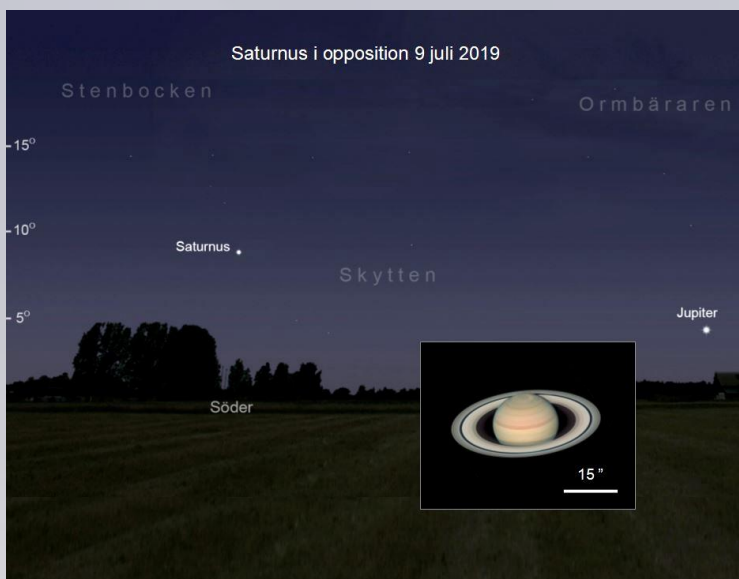
Jupiter står i opposition, dvs mitt emot solen i juni och är därmed då synlig i söder vid midnattstid. Men det sker när nätterna är som ljusast och när den intar sin lägsta position på stjärnhimlen (dvs i ekliptikan). Säsongen att lätt se Jupiter är begränsad i år, men den är å andra sidan ljus. Bara Venus är ljusare bland planeterna.

Kl 01:00

Saturnus i sommar också

Saturnus är som Jupiter svår att se under 2019. Oppositionen inträffar i juli och man får då spana lågt i söder. Jupiter kan man se samtidigt. I höst försvinner den igen eller blir åtminstone mycket svårare att se. Vill man se detaljer på Saturnus måste man passa på när den står i söder.

Cygnus

medlemsblad

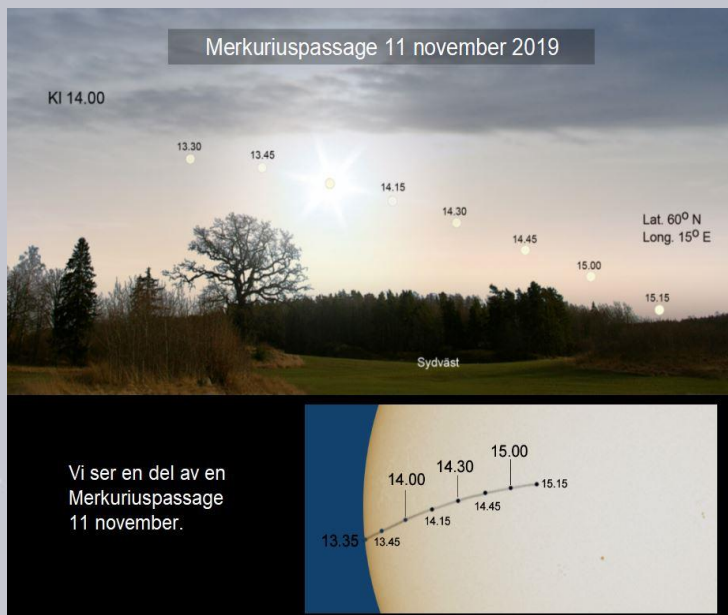
för

Östergötlands Astronomiska Sällskap
(ÖAS)

<http://www.astronomi-oas.nu/>

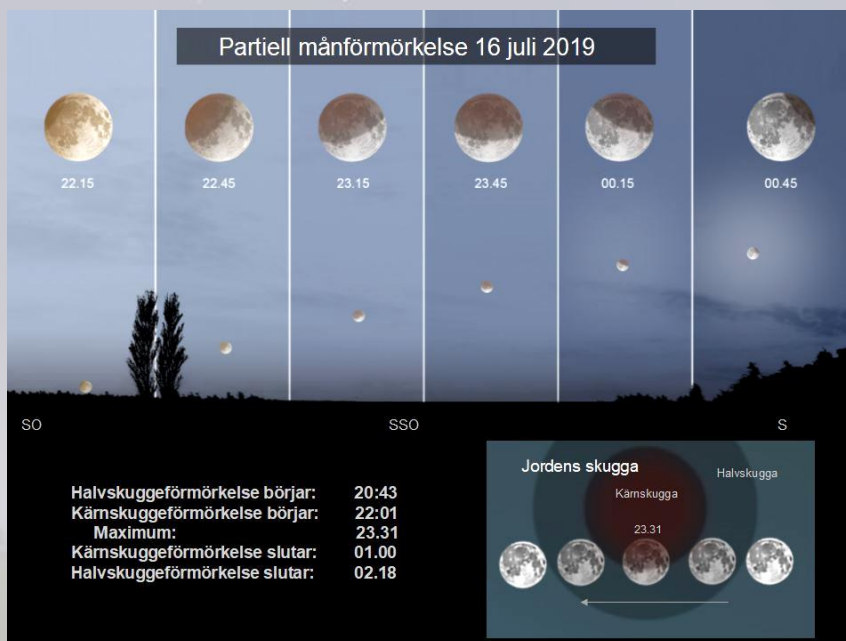
Merkuriuspassage 11 november 2019

Merkuriuspassage 11 november

Merkurius, planeten närmast solen och innanför jorden, passerar ibland framför solskivan. Det händer ett dussintal gånger per århundrade. Vi hade ett perfekt tillfälle 2016. Den 11 november får vi se ännu en, åtminstone delvis. Vi ser början på den. Vi hoppas på tur trots att det är november. Vi får tyvärr vänta till 2032 för nästa chans, en likadan passage som den här. Vill vi se en passage i sin helhet från Sverige måste vi vänta ännu längre, till 2049!

Partiell månförmörkelse 16 juli 2019

Partiell månförmörkelse i sommar

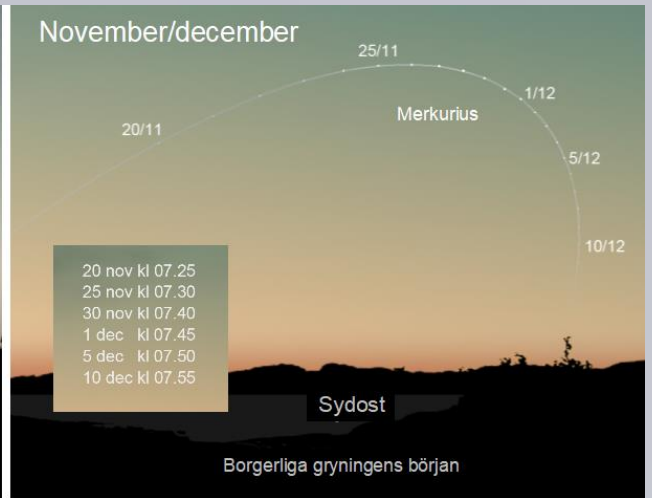
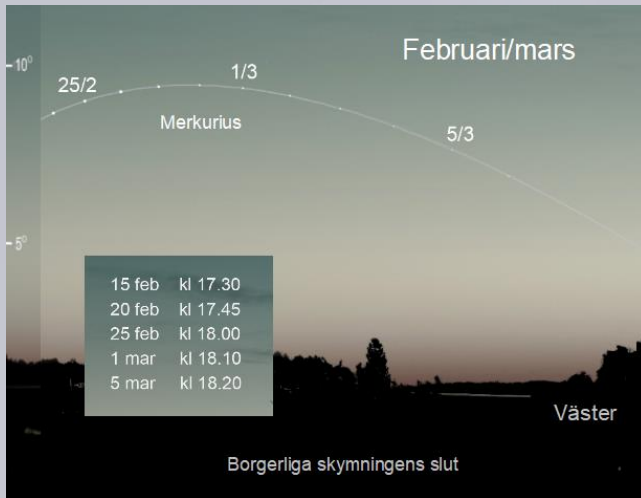
Förra sommaren i hade vi en total månförmörkelse i juli och nu blir det en förmörkelse till vid ungefär samma tid, den 16 juli, men den här blir partiell. Månen blir 66% förmörkad som mest vid ca 23.30. Nästa partiella månförmörkelse som vi kan se inträffar 2021, fast då ser vi bara början på den.

Cygnus

medlemsblad
för
**Östergötlands Astronomiska Sällskap
(ÖAS)**

<http://www.astronomi-oas.nu/>

Merkurius morgon och kväll

Merkurius har ett bra kvällstillfälle på våren och ett bra morgontillfälle på hösten men den hittas även i sommar. Fast på sommaren är det också ljusa nätter.

Meteorsvärmen Perseiderna

Meteorsvärmen Perseiderna återkommer 12-13 augusti varje år och den hör till de tillförlitligaste. De bästa åren är de då inte månen är närvarande. 2019 kan man störas en del av månen.

Det finns åtskilliga fler meteorsvärmar att se, Geminiderna, Draconiderna med flera, men de allra flesta är i år påverkade av en ljus måne.

Cygnus

medlemsblad
för
Östergötlands Astronomiska Sällskap
(ÖAS)

<http://www.astronomi-oas.nu/>

Landeryds observatorium

Observatoriet stod färdigt 1996 och utrustades med ett teleskop två år senare. Värmestugan byggdes till 2003.

Vårt teleskop heter **Emma** och är ett spegelteleskop av märket Meade 12" LX200. Det har en ljusinsamlande spegel med en diameter på 12 tum (30 cm)

Introduktionskurs i handhavande av Emma. Det går alldeles utmärkt att lära sig använda teleskopet på egen hand. Tänk att få utforska universum i lugn och ro. Enstaka medlemmar som avser att utbilda sig i handhavandet av ÖAS teleskop är välkomna att delta i bokade visningar.

Cygnus

medlemsblad

för

Östergötlands Astronomiska Sällskap
(ÖAS)

<http://www.astronomi-oas.nu/>

ÖAS POSTADRESS

ÖAS
c/o Anders Wettergren
Carl Bergstens gata 17
603 78 Norrköping

POSTGIRO
431 37 13-2

ORDFÖRANDE

Åsa Thorén

Platens väg 30
582 77 Vreta kloster
Bostad: 013-125 325
Mobil: 073 325 325

ordforande@astronomi-oas.nu

SEKRETERARE

Anders Wettergren
070-0251259

sekreterare@astronomi-oas.nu

Övriga i styrelsen

Bengt-Erik Söderström
Vice ordförande

viceordforande@astronomi-oas.nu

Anders Hartman
Kassör

kassor@astronomi-oas.nu

Anders Ekström
Observatoriechef

styrelseledamot@astronomi-oas.nu

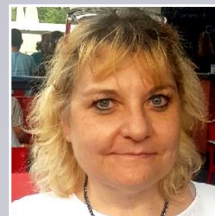
Per Börjesson
Ledamot

styrelseledamot@astronomi-oas.nu

Lena Ljungars
Ledamot

styrelseledamot@astronomi-oas.nu

Gunilla Berlemo
Ledamot

styrelseledamot@astronomi-oas.nu

Visningar vid Landeryds observatorium kan bokas måndag till torsdag perioden september-oktober. Bokning sker via ÖAS hemsida. Visningspersoner är Cornelia Ekvall, Jan Virsunen och Bengt-Erik Söderström.

